

od naših državnih organov silno otežkočilo medsebojno trgovanje.

Vzamimo slučaj: Nemški kupec si je izposloval pri svoji vladi dovoljenje za uvoz vagona vina iz Slovenije. S tem dovoljenjem v žepu se pelje v Slovenijo in nakupi vagon vina. Naši vinogradniki ne bodo mogli skleniti definitivne prodajne pogodbe, ker bodo odvisni od »izdajanja izvoznega dovoljenja«. Prošiti bodo morali šele velikega župana pismenim in kolektivnim potom za izvoz. S tem se zadeva zavleče, podraži in kupčija postane nesigurna vsled naše lastne neokretnosti.

Carinarne na prehodnih obmejnih postajah morajo itak zabeležiti vsak hl izvoženega vina. Kontrola mariborskega velikega županstva bo tem lažja, ker gre samo za izvoz vina iz Slovenije, in kakor slutim samo v vagonskih pošiljkih. Pred vojno je bilo seveda drugače. Danes pa stane na primer prevoznina v Nemško Avstrijo od meje do Graza za vsak posamezni polovnjak (Stückgut) 2.02 Šilinga, za 5 tonski vagon pa samo \$ 1.74, za 10 tonski vagon pa \$ 1.44 za 100 kg. Do Brucka stane prevoznina posameznega polovnjaka \$ 3.89 za pettonski vagon, \$ 3.38 za 10 tonski vagon, do Leobna stane posamezni polovnjak \$ 4.20, 5 tonski vagon \$ 3.65, 10 tonski vagon \$ 3.— za 100 kg.

Mali krčmarji v Nem. Avstriji so pred vojno prišli k nam, ter pokupili po 5 do 10 polovnjakov od posameznih kmetov, se bodo menda združili ter poslali samo »nega«, da nakupi »vagon« vina. Ta nakuljeni vagon bo menda naložilo 5 kmetovskih posestnikov. Ali naj vsaki od teh po sklenjeni pogodbi še prosi za izvozno dovoljenje pri mariborskem velikem županstvu?

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Polagoma se v Beograd vračajo ministri, večina od črnogorskih proslav, drugi pa iz raznih letovišč. Kot zadnji bo prišel Pašič. Vračajo se tudi naši delegati, ker je zasedanje Zveze narodov končano. Radič je še ostal v Švici in pojde najbrž tudi v Pariz.

Listi, ki so sicer za sedanji režim, a ne veljajo za glasila radikalne stranke, mnogo pišejo o različnih strujah med radikali.

Ena struja naj bi bila odločno za sodelovanje z radičevci, druga smatra to sodelovanje samo za taktično potezo, tretja želi nazaj zvezo s samostojnimi demokrati in kot četrto skupino bi lahko imenovali še one radikale, ki ne marajo ne Radiča in ne Pribečeviča ter samo čakajo, da bi radikali enkrat lahko sami vladali. Iz raznih dejstev se sklepa, da je Pašič vse prej kot pa za pravo, resnično sporazumno strujo. Tako se misli zlasti vsled tega, ker Pašič ni hotel z Radičem, ko se je z njim končno le sestal, — razpravljati o političnem položaju, ampak mu je govoril samo o zgodovini radikalne stranke in še to v vedni navzočnosti drugih. To ni bil sestanek dveh politikov in povrh še vladnih zaveznikov, ampak navadni družabni pogovor, ki se ni dal preprečiti.

Samostojni demokrati

se mnogo zanašajo na svoje sicer maloštevilne prijatelje v radikalni stranki ter širijo vesti o važnih spremembah v svojo korist. Tako navajajo, da je eden od delegatov, radikal Vaso Jovanović ogorčen vsled Radičeve izjave o Makedniji pred Zvezo narodov. Pravijo, da bo Vaso Jovanović ob prvi priliki vložil interpelacijo in da bo ta zadeva povod preloma vladne RR zveze.

Radičevci

sicer tudi govorijo o mogočnosti vladne izpremembe ter pripovedujejo, da bodo te spremembe njim samo v korist. Zanašajo se na one radikale, ki Pribečeviča ne marajo, ter menijo, da bi se lahko obznana izvajala proti vsem, ki delajo zapreke sedanji politiki — to je v prvi vrsti proti samostojnim demokratom. Radikalno vodstvo pa molči ter v nobenem oziru ne podpira ne samostojno demokratskih in ne radičevskih nad.

POLJSKA, RUSIJA IN ČESKA.

Poljska je začela urejevati svoje odnose do Rusije. Ruski zunanji komisar Čičerin je posetil Varšavo. Zbližanju obeh držav posvečajo Čehi največjo pozornost. Češki nacionalisti vidijo v Čičerinovem posetu prvi korak za ustvaritev zveze slovanskih držav. Narodni demokratje in agrarci zahtevajo od vlade, da se mora čehoslovaška zunanja politika orientirati v vseslovanski smeri in opozarjajo dr. Beneša na poljski zgled. »Narodna Politika« konstatira, da je rusko-poljsko zблиžanje Rusijo osvobodilo nemškega vpliva. Zbližanje Rusije in Poljske je za čehoslovaško velikega pomena. To zблиžanje daje tudi velike garancije za meje napram Nemčiji.

ANGLESKO-TURSKI SPOR.

Pri odhodu iz Zeneve je izjavil Rufti bej, turški zunanji minister novinarjem, da turška vlada ne bo priznala nobene razsodbe Zveze narodov ali haškega mirovnega razsodišča, če se Turčiji ne bi prisodila mosulska pokrajina. Mosul je turški in bo tudi turški ostal. Turška armada šteje v mirnem času 150.000 mož in je pripravljena na vse eventualnosti. Če bi prišle britanske čete v Mosul, bodo od turških prepodene. — Mirna rešitev je mogoča le na ta način, da se mosulsko ozemlje demilitarizira na način, kakor je demilitarizirana renška cona, toda da ostane pod turško suvereniteto. Na Batumu ali Bagdadu pa nima Turčija nobenega interesa.

FRANCOSKI DOLGOVI AMERIKI.

V Ameriki se mudi francoski finančni minister Caillaux, da se sporazume glede odplačevanja dolgov, ki jih Amerika neizprosno terjaja od Francije. Ameriški državni podtajnik Mellon je izročil Caillauxu ameriške protipredloge glede odplačevanja francoskih dolgov. — Francija naj bi letno odplačevala 125 milijonov dolarjev. Za prvo dobo bi Amerikanci nekoliko popustili. V ostalem se predlogi Amerike zelo krijejo s francoskimi. Splošno se misli, da bo Amerika še nekoliko popustila. Mellon je izdelal svoje predloge v soglasju s Coolidgejem.

Naši poslanci med ljudstvom.

Za Sv. Lovrenc in Puščavo bo shod SLS v nedeljo, dne 11. t. m., ob 9. uri dopoldne pri g. I. Osvaldu, p. d. Šumelj. Govoril bo državni poslanec g. Franjo Zebot. Kmetje, obrtniki in delavci, pridite!

Veličastno zborovanje naše stranke se je vršilo zadnjo nedeljo v Društvenem domu pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Shodu je predsedoval g. župan Ranfl, poročala sta gg. poslancu dr. Korošec in Vesenj. Dr. Korošecv znameniti govor bomo objavili prihodnjic v celoti.

Dr. Hohnjec je imel v nedeljo, 27. septembra politično zborovanje pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano, je vodil predsednik krajevne organizacije Horvat. Poslanec dr. Hohnjec je podal sliko notranjepolitičnega položaja v naši državi. Osvetel je gospodarsko in davčno politiko sedanje vlade napram Sloveniji. Obrazložil je smernice, ki jih centralistični vlastodržci zasledujejo v šolski politiki. Svobodomiselnost slovensko učiteljstvo podpira te cilje, ker se je popolnoma odtujilo mišljenju slovenskega ljudstva. Volilci so z velikim odobravanjem poslančevu poročilo vzeli na znanje ter so politiki Jugoslovanskega kluba izrekli popolno zaupanje. V resolucijah, ki so bile sprejete, so izrazili protest zoper davčni sistem in izterjevanje davkov v Sloveniji in zoper postopanje vlade, ki sedaj slovenskim občinam in okrajem vsiljuje kuluk, mesto da bi izplačala prispevke za vzdrževanje cest v Sloveniji, katere je dolžna izplačati.

Shod SLS v Pišecah dne 27. septembra je ob številni udeležbi ljudstva prav lepo uspel. Poslanec Škoberne je poročal o političnem položaju, poslanec dr. Hodžar pa je s svojo živo besedo opisal davčne in druge upravne krivice, ki jih nadaljuje na Slovincih tudi radikalno-radičevski režim. Prava zabava je bila za poslušalce, ko jim je poslanec predočil izdajalsko politiko Radičevu in z ogorčenostjo so odklonili njegovo demagogijo v Sloveniji. Oba govornika so poslušalci poldrugo uro pazno poslušali in jima večkrat glasno pritrdjevali. Na predlog načelnika krajevne organizacije g. Franca Podvinski so izrekli soglasno zaupnico Jugoslovanskemu klubu in njegovemu voditelju dr. Korošču.

V Vojniku se vrši v nedeljo, dne 4. t. m., po prvi sv. maši shod SLS. Na dnevnem redu so važna gospodarska, socijalna in politična vprašanja. Poroča narodni poslanec dr. Hodžar.

Prireditve.

Sv. Peter pri Mariboru. Naša deliška Marijina družba priredi v nedeljo, dne 4. t. m., popoldne po večernicah v samostanu dve izvorni igri: »Na božji poti«, veseloigra v 3 dejanjih in »Mimika«, šaloigra v 1 dejanju. Obe igri je spisal Matko Krevh, kaplan pri Sv. Petru. Vstopnina 3 din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kako postaneš v eni uri bogat? Pojdi v nedejo, dne 4. t. m., v slučaju slabega vremena pa dne 11. t. m., k Sv. Juriju ob Ščavnici in na veliki tomboli Bralnega društva kupi tiste srečke, ki zadenejo, in imel boš celo leto zadosti jesti ter boš oskrbel sebe in svojo družino z vsem potrebnim; pomagel boš pa tudi Bralnemu društvu pri njegovem izobraževalnem delu. Torej ne zamudi ugodne prilike!

Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 4. t. m., se ponovi popoldne po večernicah v Katoliškem domu igra »Miklova Zala.« Pridite vsi, kateri zadnjic niste dobili prostora!

St. Andraž pri Velenju. V nedeljo, dne 4. t. m., priredi orlovska mladina iz Polzele izlet v St. Andraž. Popoldne po večernicah se vrši javni nastop članov in obojega naraščaja tik poleg cerkve. Vabimo vse prijatelje mladinskega pokreta k čim obilnejšem obisku. Opozarjamo tudi, da se ta dan vrši zadnje opravilo na Oljki in vabimo romarje, da naravnajo svojo pot čez St. Andraž, kjer si bodo poleg naše mladine lahko ogledali tudi lepo, dobro oskrbovano cerkev in res prijetno in romantično okolico. Bog živil!

Kostrivnica. Smarsko-rogaško orlovske okrožje priredi v nedeljo, dne 4. t. m., javno prireditve s sledečim vspeodom: Predpoldne ob pol 9. uri sprejem gostov pri gosp. Kupniku, ob desetih sv. maša v župni cerkvi. Popoldne ob pol treh javna telovadba članov in članic ter naraščaja. Vabite se vsi bližnji in daljni prijatelji Orlov in drugi, da se prireditve v prav obilnem številu udeležite! Bog živil! — Odbor.

»Cudeži se gode v Sv. Petru pod Sv. gorami«, bi rekli, če bi videli, koliko pisem z naročili priroma na loterijski odbor Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru. Vsak hoče imeti čim več srečk in vsi pogovori se sučejo le okrog loterije. Saj pa tudi ni čuda, da vzbuja ta loterija toliko zanimanja, ko je izvanredno bogata. Čez 50.000 dinarjev se cenijo dobitek, katerih je 250. Glavni dobitek je novo, krasno izdelano pohištvo iz črešnjavega lesa, fino politirano, obstoječe iz dveh postelj dveh nočnih omari, 1 umival-

nilka z zrcalom, 1 omare, 1 mize, 4 stolov in 1 slike. Da bi videli to pohištvo! To se vam sveti, da se kar vidite v njem kot v zrcalu. In nov šivalni stroj »Singer«, li se vam ne dopade?! Kaj pa vreča 20 kg fine kave? Hentajte, ta se vam bi prilegala! Bala platna, pitana svinja, 200 litrov bi-zeljskega vina, zaboj »Zlatorog« mila vam bi gotovo ne bilo odveč. Tisti, ki se bojite zime, glejte, kladra lepih bukovih drv vas čaka! Kolesarji, vas pa kolo, s katerim se dne 8. decembra t. l., na dan žrebanja, kar lahko odpeljete iz Sv. Petra. In tisti, ki vas vije protin, tare ohromelost, zofa in 4 mehki stoli so za vas kakor nalašč. Dekleta, ki ljubite svilene rute, lepe obleke, tudi teh je v naši loteriji dovolj! Pa pomislite, srečka stane samo 5 dinarjev. Če imate količek prihrankov, jih lahko vsaj nekoliko naročite. Pišite še danes na loterijski odbor Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami in priložite tolikokrat po 5 dinarjev, kolikor srečk si želite. Čimveč srečk kupite, tembolj ste sigurni, da zadenete. Svetujemo vam, kupite jih takoj, sicer vam bo žal, pa kaj, ko pravijo, da je po toči prepozno zvoniti!

Dolžova. Naš orlovski odsek, o katerem nismo dozdaj še nič poročali, prav lepo napreduje. Dasiravno deluje še komaj eno leto, ima že prav dobre telovadce in 16 lastnih krojev. Ob nedeljah pridno telovadimo in čitamo koristne knjige in tako ni prav nobenega časa za pohajkovanje, surovosti in fantovske pretepe. Najlepše pa je videti te vrle člane, kadar pristopijo v uniformi k sv. obhajilu. Posebno tukaj ob Sotli, kjer so ljudje še precej mlačni, je Orel velikega pomena, ker se bori neustrašeno za sveto stvar; za Kristusovo vero. Zato skupaj vsi pošteni fantje, v naše vrste kjer se bomo borili skupaj za sveto vero in slovenski jezik! Bog živil!

Prireditve v Petrovčah. Pripravljalni odbor za orlovski zlet v Petrovčah se najlepše zahvaljuje vsem ki so pripomogli da je ta orlovska prireditve tako lepo izpadla. Zahvaljuje se vsem cenj. darovalcem, vsem dekletam, ki so tako neutrudno pletle toliko vencev, posebno zahvala pa vaščanom lepe Dobriševasi, ki so skoro brez izjeme pomagali. Dobrišavas je svoj sloves ne samo ohranila, ampak ga razširila po celi Savinjski dolini, pokazali so, da živi v njih še bratska ljubezen. Najlepša zahvala jim! Pripravljalni odbor. — Vse tiste, ki smo jim poslali izkaznice za polovično vožnjo v Petrovče, prosimo, da nam pošljejo denar po 1 dinar za izkaznico (v svrhu kritja stroškov pri tiskovinah) po položnici, ki je bila priložena, ali pa po nakaznici na tajništvo SLS v Celju. Prosimo, da blagovolijo to vsi upoštevati!

Tedenske novice.

Občine, pozor! Zopet se je razposlala okrožnica, s katero se skoraj naravnost zahteva, da bi se občine in okraj izjavili, da se uvede kuluk. Svarimo prav resno, da bi se občine izrekle za kuluk kajti s tem bi se Slovenija obremenila z novimi davki, ki bi presegali višino dosedanjih davkov. Večina ljudi bi se namreč morala odkupiti od kuluka in ta odkup znaša več, kakor vsi davki. Ta denar, odkupnina za kuluk, bi se ne stekal v občinske blaginje, tem več v državne, in bi se z njim moglo razpolagati le samo s privoljenjem ministrstva v Beogradu. Zato Vam svetujemo z ozirom na okrožnico sledeče: Skličite pravilno sejo ter uvedbo nameravanega kuluka odklonite soglasno. V sklepu navedite kot utemeljitev sledeče razloge: a) Občina upravlja samo z občinskimi cestami. Občinske ceste pa ne spadajo med »kategorizirane« ceste, ker služijo samo krajevnim potrebam. V celi Sloveniji je cestno omrežje že tako izvedeno, da so vse ceste, ki vežejo med seboj večje in važnejše kraje, prešle v oskrbo okrajnih zastopov. Ker torej občinske ceste služijo le zvezi med posameznimi posestniki in manjšimi, ob strani prometa ležečimi seli, se jih ne more smatrati za »kategorizirane«, torej na te ceste zakon o kuluku sploh ni uporabljiv. b) Občina popravlja svoje ceste deloma z dokladami deloma pa z raboto v smislu paragrafa 24, 69 in 70 občinskega reda. V proračunu za leto 1925 je stavljena svota Kolikor ta svota za popravilo cest ne bo zadostovala, bodo ceste popravili občani sami. c) Iz tega razloga protestiramo proti uvedbi kuluka. Poleg teh razlogov še lahko navedete svoje krajevne tehtne razloge.

Mariborske novice. V Mariboru je bila 27. septembra otvorjena nova ljudska kavarna tik Zadružne gospodarske banke pri frančiškanski cerkvi. Kavarno vodi sestra znanega gostilničarja pri Grozdu g. Spatzeka. — V nedeljo zvečer je izbruhnil požar v Kamniškem jarku pri posestniku Hetzlu. Ogenj se je bliskoma razširil in ko je dospela na pomoč požarna bramba iz Kamnice, je bila hiša že popolnoma v plamenih. Na pomoč sta dospeli tudi požarna bramba iz Maribora in Studencev, vendar posljaja ni bilo več mogoče rešiti. Škoda je zelo velika, zgorelo je tudi mnogo perutnine ter dve svinji. — V soboto opoldne je pričelo goret postopje posestnika Wogrince v Limbušu. Na lice mesta je odšla takoj mariborska požarna bramba, prispeli pa so tudi gasilci iz Paker in Studencev. Gasilcem je uspelo ogenj omejiti ter rešiti svinjak in pralnico.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru, ki posluje v palači Zadružne gospodarske banke v I. nadstropju, je razen nedelj in praznikov dnevno odprta od 9. do 12. in od 3. do pol 7. ure. Založena je z vsem dobrim čitvom najnovejšega kakor tudi starejšega datuma. Na razpolago ima knjige v slovenskem, srbohrvatskem, češkem, poljskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku. Pristojbina za izposojene knjige je prav malenkostna. Knjige se izposojajo vsakemu.

Naročnike »Našega doma« prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino za leto 1925 in nekaj zamudnikov tudi še zaostanek na članarini iz prejšnjih let. Ker je naročnina bila stavljena pod lastno ceno lista, je treba, da dobi uprava vsako paro naročnino. Prihodnji letnik »Našega doma«